

ПОСОЛСТВО
НАРОДНОЙ РЕСПУБЛИКИ БОЛГАРИИ

№ 320

~~Строго поверително.~~

26955
18.6.55

7 май 1955

ПЕКИН,

Дата: 10.06.2004 г.
На основание на чл 34 ал. 1 и 3 от ЗЗКИ
и Пр. Ред. № 22, т. 25 на МС от 10.06.2004 г.
Жана Кадъикова - гл. специалист ДОК ДР. Министър на външните работи

Подпис: *Жанков* Д-р Минчо Нейчев

С о ф и я .

Другарю Министър,

Както вече Ви е известно, на 1 април, придружен от търговския съветник др. Константинов и служителя при Посолството Димитров, заминах за Виетнам във връзка с връчване на акредитивните си писма и на 23 с.м. се завърнах в Пекин.

При пристигането ни на 6 април на последната китайска ж.п. станция виетнамски другари ни посреднаха. След преминаването на китайско-виетнамската граница посрещна ни зам.началника на протоколния отдел при Министерството на външните работи.

Пътуването ни от китайската ж.п. станция Пинсян до Ханой стана с леки коли, защото движението по ж.п. линия във Виетнам още не е напълно нормално и нямат удобни пътнически вагони.

Съдия ден, вечерта, пристигнахме в гр. Ланг-Сон, който е напълно разрушен. Пренощувахме в наскоро изградения интернат за учащите се. Тук ни бе устроено тържествено посрещане. В него взеха участие дружина пионери, много граждани, на чело с председателя на Градския съвет, отговорни партийни и обществени деятели. Носени бяха нашето и виетнамското национални знамена, портретите на др. Хо Ши Мин и др. Червенков, много цветя и плакати с лозунги. Издигаха се лозунги за българо-виетнамската дружба и се пяха революционни песни.

./.

На следния ден, на 20-30 км. до Ханой, ни посрещна другар от отдела за демократичните страни при Министерството на външните работи. В края на Ханой, до възникната ж.п.станция, ни бе устроено официално посрещане, на което присъствуваха: зам.министъра на външните работи Тунг Ван Хиен, началника на протокола при външното министерство, представители на Народното събрание, на Градския съвет, на други правителствени и обществени организации, дипкорпуса, членовете на Международната контролна комисия, френския представител и индийския консул, журналисти и др. За случая беше построен и почетен караул. Зам.министъра на външните работи произнесе приветствена реч, на която отговорих с кратко слово.

На 8 април преди обед бях приет от зам.министъра на външните работи/др. Там Ван Донг беше заминал за Индия/. На срещата присъствуваха началника на протоколния отдел и този на отдела за демократичните страни. Тук връчих копията от моята реч и акредитивните писма. Имаше непродължителна беседа, на която виетнамските другари ми зададоха много въпроси, и то главно по стопанското положение на нашата страна и няколко - за отношенията ни с Югославия, Гърция и Турция.

Същия ден бяхме поканени на вечеря от Председателя Хо Ши Мин, на която присъствуваха: секретаря на Партията Труонг Шин, зам.министъра на външните работи и виетнамския посланик в Пекин Хоанг Ван Хоан, който фактически работи във Виетнам. Хо Ши Мин ни посрещна много просто и сърдечно, поздрави ни на руски език. Запита ме на какъв език ще говорим и, без да чака отговор, сам добави, че му е известно,

че български език е славянски и затова ще можем да се разбираме на руски/преводати не била допуснати/. През време на вечерта той поддържаше разговора, като съвършено накратко ни запознаваше с положението във Виетнам, разпитваше ни за България и често се запознаваше с приплетените виетнамски другари. Запитваше ни за нашия стопански успехи, за характера на земно-стопанското ни производство, какво се произвежда у нас. Запита ни как е със здравето др. Терзиев, той ми е още генерален секретар на ЦК, как се казва секретаря на ЦК, председателя на Президиума на Народното събрание. Попита кратки сведения за държавното ни устройство и сам ми начерта схема на техничното държавно устройство. С голяма любов говори, че познавал лично др. Г. Димитров и че бил много близък на др. В. Коларов, с когото са работили в Коминтерна. Изказа мнение, че др. Коларов бил много културен човек, добър марксист и че владеел френски език до съвършенство.

Само с няколко думи спомена за тежкото положение на виетнамския народ, което се дължало не само на продължителната, близо десетгодишна война, но и на това, че французките монополности нищо не са строили във Виетнам, не са развивали икономиката на страната, че те не са направили онова, което напр. английските капиталисти са направили в Индия, където са построили някои индустриални предприятия. Въобще, каза Хо Ши Мин, французките монополности във Виетнам се ръководели от принципа: "вземай от народа и направо слагай в джеба". Французкия империализъм е в пълния смисъл на думата грабителски."

Също така накратко ни запозна с провежданата сега аграрна реформа. Трудностите идвали главно от липсата на достатъчно подгот-

6

вени кадри, които да провеждат правилно линията на Партията. В шеговитата форма разказа, че партийния лозунг сега е: "работи със селяните, яж със селяните, спи със селяните". "Нашата интелигенция на дело трудно провежда този лозунг. Да работят със селяните - това да, но да ядът и спят с тях - към това мъчно се пригаждат" - със смях завърши Хо Ши Мин.

Относно стопанските трудности и изостаналостта, той изказа увереност, че при помощта на братските страни те ще намерят сили да ги преодолеят.

Хо Ши Мин, както и други ръководни виетнамски другари преди това и след това, ме запита дали ще имаме постоянен представител в Ханой. Отговорих, че няма да имаме. Обясних, че съображенията са от чисто финансов характер - това е свързано с разходи, а ние сме малка страна с ограничени финансови/валутни/възможности. Казах, че и в Корея до неотдавна нямаше постоянен дипломатически представител, а в Монголия и досега нямаме.

На следния ден, 9 април, връчих акредитивните си писма при скромна обстановка, но със спазване на церемониала - беше построена гвардейска почетна рота, съставена от най-добрите бойци, проявили се при боевете за Диеп Биен Фу, изпълнени бяха националните химни и ц

След церемонията по връчването на акредитивите имахме кратка беседа с Хо Ши Мин, на която не бяха засегнати особено важни въпрос

На 10 април започнах обичайните протоколни визити. От отговорните виетнамски другари, освен зам.министра на външните работи, посетих още: секретаря на ЦК на Партията Труонг Шин, главнокоманду-

От разговорите, които водих с отговорните виетнамски другари, с посланиците и с членовете на Контролната комисия, политическото положение във Виетнам се очертава така:

От общо 25 млн. население на цялата страна, в Северен Виетнам /ДРВ/ живеят малко повече от половината - около 13 млн. Върховната власт е в ръцете на Народното събрание, избрано още през 1946 год. когато именно започнала французката интервенция. В някои области изборите са били провеждани под обстрела на френски самолети. Тогава са били избрани 333 депутати, от които 70% са били членове на Партията на труда/тогава Комунистическа партия/, 5 социалисти, 6 католици и останалите - бивши мандарини. Огромна част от депутатите са взели участие в съпротивата. От 1946 г. досега са били убити и умрели 42 души. Някои от депутатите са избягали със французите на юг. На последната сесия на Народното събрание/четвърта по ред/, състояла се от 20 до 26 март т.г. и на която е била одобрена политиката на правителството, са присъствували всичко 206 депутати, между които 5 социалисти и 3 католици. Досегашния председател на Народното събрание, който почина неотдавна, е бил безпартиен - бивш мандарин.

Народното събрание избира председателя на Републиката и председателя на Министерския съвет, които постове се съчетават в едно лице. Те нямат Президиум на Народното събрание.

Влиянието на Партията на труда е огромно. По сведения от членовете на Контролната комисия, влиянието на Партията и на юг е много голямо. Не джучайно американците се боят от изборите и се стараят да ги провалят. Лично Хо Ши Мин се ползува с голяма любов и уваже-

ние от народа, който го нарича "чичо Хо".

В настоящия момент във Виетнам се провежда аграрната реформа. Последната е проведена досега в 1/5 от територията на Северен Виетнам/ДРВ/. Провеждането на реформата става не едновременно в цялата страна, а по райони. Там където реформата не е осъществена, намалена е рентата за земята с 25%. С провеждането на аграрната реформа класовата борба се е изострила. Помещиците се съпротивлявали на правителствените мероприятия, като на някои места са стреляли срещу селяните.

Централна политическа задача сега е осъществяване на обединението на Северен с Южен Виетнам. Правителството на ДРВ изпълнява стриктно Женевските съглашения и се готви за изборите.

В здравно отношение са много зле. Имат всичко около 300 лекари от които само един рентгенолог. В миналото французите не са приемали в медицинските училища годишно повече от 20-30 студенти-виетнамци. Нуждите от медицински кадри се задоволявали от безработните лекари-французи. Миналата година са били приети в медицинския факултет 250 студенти и толкова в средните медицински училища. Тази година това число цяло да се увеличи.

Французите са задигнали почти всички важни апарати от здравните заведения.

Общо във Виетнам има около 1 милион учаци се, от които 50 хиляди в средните училища и 1500 във висшите.

Голям проблем у тях е просветната работа всред националните малцинства, които наброявали над 60, с население над 2 млн. души.

По стопанското положение във Виетнам.

Общо взето, Северен Виетнам представлява опустошена страна. Запавени са само селища, включени в ивицата около Ханой, които бяха освободени по силата на Женевските споразумения, както и самия град Ханой. Ние сами видяхме с очите си, че градовете Манг-Сон, Бак-Нин и селищата около тях са напълно разрушени. Останали са да стърчат само църквите. Аз съм виждал разрушения Сталинград, но там поне имаше тук-таме стени да стърчат, а гр. Бак-Нин, например, е буквално изтрит от земята. Така е и с много други селища, особено в т.н. "Бяла зона"/"Ничия земя"/, която имала ширина от 3 до 5 км. минавала през най-плодородните полета и представлявала огромна дъг около Ханой.

Пътницата, водните системи - диги, баражи, канали - също са били напълно разрушени. Една част от тях са вече възстановени.

Добитъка - главно биволиите, които са основната животинска сила във виетнамското село - е бил до голяма степен изстребен от французите. Поради липса на вода и добитък, около 150 хиляди хектара плодородна земя е останала миналата година неизползувана, а и сега още не може да се обработва по същите причини, както и поради това, че от глад хората нямат сили да работят.

Както вече споменахме по-горе, през време на своето господство французите не са строили почти никакви стопански обекти. Понастоящем на територията на ДРВ се намират следните предприятия:

Текстилна фабрика в гр. Нам-Дин, една от най-големите във Виетнам, в която са работили 30 хиляди работници и е обработвала около 10 хиляди тона памук годишно. Французите са отнесли най-важните машинни части, поради което последната сега не работи. Преди в нея

се е преработвал американски памук.

Една пивоварна фабрика в гр. Ханой, която произвеждала разхладителни напитки, много необходими там поради горещия климат. Тази фабрика сега също не работи по казаните по-горе причини.

Една електростанция, принадлежаща на французка компания, с мощност 27 хиляди квт., която виетнамското правителство сега експлоатира без да е уреден още въпроса със собствениците. Електростанцията работи с въглища, които получава от мината, намираща се с района на Хайфон, срещу електроенергия за гр. Хайфон.

Една малка каменовъглена мина, от която се добивало на ден 15-20 тона въглища.

Имат и една книжна фабрика, машините на която през време на войната са били пренесени в пещерите, спасени от разрушение, но сега са раздясали и станали негодни за работа.

Друго по-важно предприятие е градската трамвайна мрежа в Ханой, която се експлоатира от французите. Водят се преговори между двете страни за преминаването на това предприятие във виетнамски ръце или за съвместното му експлоатиране, но още не е постигнато споразумение. Французките капиталисти искали да изнасят всичките печалби във Франция.

Освен гореизброените предприятия, съществуват и занаятчийски такива, които произвеждат сапун, тъкани и други потребителски стоки. Смята се, че след заемането на гр. Хайфон, което започна в края на м. април и ще приключи на 16 май, ДРВ ще има още следните предприятия:

Каменовъглена мина с 2 милиона тона годишно производство на

2
12

висококачествени въглища. Вене е подписал договор с французите за изкупването на тази мина - изкупена е за 5 млрд. франка, равняващи се на 1 милион тона въглища; окончателното изплащане ще стане в течение на 10 години. Към мината има малка топлоелектрическа централа.

Цементен завод, за който още се водят преговори.

Стъкларска фабрика.

Най-важната придобивка за ДРВ след заемането на Хайфон, обаче, ще бъде пристанището, чрез което страната ще се свържи по море с останалия свят. Всички инсталации на пристанището, обаче, французите са демонтирали и пренесли на юг.

Състоянието на транспорта е лошо. Единствената построена от французите ж.п. линия във Виетнам е дековилка, която свързва Ханой с Ланг-Сон на север, с Хайфон на изток и със Сайгон на юг. При отстъпването си французите са разрушили линията и всички мостове по нея. За кратко време, с материалната и техническа помощ на Китай, тази линия е била възстановена /на север/ и сега е свързана с китайските железници. Единствено по нея се пренасят сега стоки от Китай за Виетнам, но понеже тя е още нова - движението става бавно. Целия ж.п. парк се състои от 10-15 локомотива и няколко стотин вагона.

На пазара в Ханой и в някои други по-малки градове има промишлени стоки, които са главно от френски, американски и японски произход, но те се вече изчерпват. Сега се срещат и китайски стоки. Най-голямо е изобилието на кожени изделия - обувки, чанти и др. В сред дребните търговци няма никаква уплаха или паника. Забелязва се известно поскъпване на някои стоки. Ориза на свободния пазар, например,

е поскъпнал от м.януари т.г. с около 50%. Виетнамските другари се надяват, че стокооборота между Северен и Южен Виетнам ще се оживи. Разчитат и на стоки от демократичните страни, но нямат още какво да дадат срещу тях.

Следствие на разрушенията от войната, както и на тежки природни бедствия - големи наводнения и незапомнени суши - в някои области на страната/три провинции/ съществува глад, от който имало много случаи на умирация. Правителството взема сериозни мерки за борба срещу това бедствие - закупува по-големи количества храни от помещиците, взема по-големи доставки от селяните. Освен това, Китай, Съветския Съюз и Полша са внесли като помощ известно количество ориз. По думите на секретаря на Партията, в някои области положението се подобрило, но в други глада се изострял и умираията от глад зачестявали. Същият ми каза, че в засегнатите от бедствието три провинции гладували около 1 милион души. Причините, които са довели до това положение бяха резюмирани от секретаря на Партията така: поради войната, голяма част от полетата са били оставени необработени; т.н. "Бяла зона" около Ханой е обхващала най-плодородните земи, които също не могли да бъдат обработвани; населението избягало от французите в джунглит добитъка избит; водната система разрушена; към всичко това - и небивали суши и наводнения. Те, обаче, не предвидили това положение. Концентрирали цялото свое внимание и сили върху изпълнението на Женевското споразумение.

В момента не само положението на селяните е тежко, но също така това на работниците и служителите, особено на кадровите работници. Всички заварени в Ханой служители получават същите заплати, каквито

са получавали при французите, докато новите, наши кадри, получават месечна заплата в размер на 36-45 кгр. ориз/в паричен еквивалент/. Такава заплата не стига за изхранване на семействата им.

Изход от това трудно положение виетнамските другари търсят преди всичко в собственните си сили, но отдават не малко значение на помощта която очакват да получат от братските страни.

В началото на м. януари Хо Ши Мин извикал посланиците на братските страни, които са били вече в Ханой и им е съобщил молбата на виетнамското правителство за оказване на помощ.

Китай досега е отпуснал следната помощ: 30 хил. т. ориз, 10 млн. м. тъкани. Също така, оказал е материална и техническа помощ за възстановяването на ж.п. линия и главно - за построяване на мостовете. На каква обща сума ще бъде помощта на Китай не съм успял още да науча, но съм уверен, че тя няма да бъде малка.

Съветския Съюз е обещал помощ в размер на 300 млн. рубли, Полша и Чехословакия - по 30 млн., а ГДР - 60 млн. - по 30 млн. съответно за 55 и 56 год. Освен това, в Германия се провежда кампания за събиране на помощ от трудящите се, част от която е вече пристигнала в Ханой. Унгар е обещала да построи един завод за тухли, доставка на някои видове машини, лекарства и др. стоки, без обаче да са определили паричен размер на помощта. Хо Ши Мин е благодарил на унгарския посланик, но е казал, че те очакват по-голяма помощ от тях. Румънския посланик ми заяви, че и те ще окажат помощ, но в какъв размер - той още не знаел.

Досега, обаче, виетнамското правителство още не се е възползвало много от тази помощ, с изключение доставките на ориз и други някои стоки. Те нямат още план за това, нямат статистика, не знаят от къде

30
15

трябва да започнат. Във връзка с това не много отдавна в Ханой са били съветски специалисти, които са изучили въпросите на място и са се завърнали в Москва, за да изработят план за оказване на обещаната помощ.

В разговорите си с посланиците на братските страни узнах, че виетнамските другари очакват помощ и от нас, и от Румъния. Намеци за това ми бяха правени няколкократно. Още през време на пътуването ни от границата до Ханой, когато стана дума за съдържанието на моята ответна реч при посрещането в Ханой, зам.началника на протокола при Министерството на външните работи ме подсети, че трябва да кажа нещо относно това, каква помощ бихме могли да им окажем.

При срещата ми на 8 април със зам.министъра на външните работи аз разбрах, че въпросите, които ми се задават във връзка със стопанското положение на нашата страна, и по-специално - въпросите за реколтата у нас, дали изнасяме храни в другите страни, за характера на търговията ни с Китай, за подема на нашата промишленост и други от подобен характер, всички те имат връзка с въпроса за помощта. За да не дам някаква надежда, аз обясних, че миналата година у нас реколтата беше α лоша и че процентния ръст на нашата промишленост не дава още представа за обема ѝ, защото ние сме започнали развитието на промишлеността от много малка основа.

По-определено ми се постави въпроса от секретаря на ЦК др. Труон Шин при срещата ми с него. Той надълго и широко ми разказва за миналото на Виетнам, за това, че французите не са се интересували от развитието на народното стопанство, или по-определено - от развитието на промишлеността, че нищо не са строили и особено подробно се спря

21
16

на големите им трудности в настоящия момент. За изхода от това положение той заключи със следните думи, които успях да запиша така, както преводача ми ги предаде: "Разбира се, ние ще излезем от тези трудности - нашия народ е много трудолюбив. Ние ще излезем по пътя на социализма. Сега ние се занимаваме с възстановяването на нашето стопанство, но силите ни са малко и слаби, за да се борим икономически с капитализма. Държавния сектор у нас е много слаб. Но ние сме уверени, че ще решим този въпрос с помощта на нашите добри другари, които ще ни помогнат кой с каквото може, но най-вече с оборудване, техника и специалисти. Съветския Съюз, Китай и другите братски страни безкористно ни помагат". След това др. Труонг замълча - явно чакаше отговор от мен. Аз не можех да дам никакво обещание, нито пък да заявя, че не можем да им помогнем. Задоволих се да кажа, че ми е ясно трудното положение, в което се намира виетнамския народ.

В заключение, правя следните предложения:

1/ Макар че стопанските възможности на нашата страна не са много големи, считам, че като се има пред вид тежкото положение на виетнамския народ и надеждите, които виетнамското правителство храни към нас ние трябва да им окажем една, макар и минимална, помощ. Предлагам този въпрос да се направи достойние на нашето правителство.

2/ Смятам, че трябва да имаме постоянен представител в Ханой - ако не пълномощен министър, то поне временно управляващ легацията. Това ще има голямо политическо значение за виетнамските другари. В присъствието на повече представители на демократичните страни те виждат помощ и опора за стабилизиране на постигнатите успехи и добиване на нови. Този въпрос, както вече споменах, ми бе поставен от виетнамските

82
17

другари. Последните със съжаление посрещнаха заявлението ми, че няма да имаме наш постоянен представител.

За сега в Ханой имат постоянни дипломатически представители следните братски страни: СССР - посланик, Китай - посланик, Полша - посланик, Чехословакия - посланик, ГДР - временно управляващ, но тези дни заминава посланик, Унгария - временно управляващ, Корея - посланик. Представители нямаме само ние, Румъния и Монголия.

Пекин, 3 май 1955 г.

С уважение:

/Д.Димов, Посланик/

КГ

Отпечатан в 5 екз.
На адресата 4 "
В архивата 1 "